

ევროკავშირი
საქართველოსთვის
The European Union for Georgia

ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის ბაილეთის
ადმინისტრაციულ ერთეულში ჩატარებული
საჭიროებათა კვლევისა და შეფასების ანგარიში
მუნიციპალური ნარჩენების მართვის სფეროში

ოზურგეთი
2020

საქართველოს დემოკრატიული განვითარების კავშირი
Democratic Development Union of Georgia

გურიის მმდიატორთა ასოციაცია
Mediators Association of Guria

ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის ბაილეთის ადმინისტრაციულ ერთეულში ჩატარებული საჭიროებათა კვლევისა და შეფასების ანგარიში მუნიციპალური ნარჩენების მართვის სფეროში

ავტორი: „საქართველოს დემოკრატიული განვითარების კავშირი“

წინამდებარე ანგარიში შექმნილია „საქართველოს დემოკრატიული განვითარების კავშირის“ მიერ, საქართველოს სტრატეგიული კვლევებისა და განვითარების ცენტრის (CSR DG) მხარდაჭერით, პროექტის „სამოქალაქო საზოგადოების განვითარების ინიციატივა“ ფარგლებში.

„სამოქალაქო საზოგადოების განვითარების ინიციატივა“ ხორციელდება კონრად ადენაუერის ფონდის (KAS) მიერ სამოქალაქო საზოგადოების ინსტიტუტთან (CSI), კონსულტაციისა და ტრენინგის ცენტრთან (CTC), საქართველოს სტრატეგიული კვლევებისა და განვითარების ცენტრთან (CSR DG) და განათლების განვითარების და დასაქმების ცენტრთან (EDEC) თანამშრომლობით.

პროექტს აფინანსებს ევროკავშირი, ხოლო თანადამფინანსებელია კონრად ადენაუერის ფონდი.

დოკუმენტის შინაარსზე სრულიად პასუხისმგებელი არიან ორგანიზაციები „საქართველოს დემოკრატიული განვითარების კავშირი“ და „გურიის მედიატორთა ასოციაცია“ და შესაძლოა, რომ იგი არ გამოხატავდეს ევროკავშირის, სხვა დონორებისა და კონსორციუმის პარტნიორების შეხედულებებს.

სამოქალაქო საზოგადოების განვითარების ინიციატივა

შესავალი

„საქართველოს დემოკრატიული განვითარების კავშირისა“ და „გურიის მედიატორთა ასოციაციის“ მიერ 2019 წლის ნოემბერ-დეკემბრის თვეში ჩატარდა ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის ბაილეთის ადმინისტრაციულ ერთეულში მცხოვრები მოსახლეობის გამოკითხვა, რომელიც ძირითად მიზნად ისახავდა უშუალოდ ადმინისტრაციული ერთეულის / მის შემადგენლობაში შემავალი დასახლებების წინაშე არსებული პრობლემების / საჭიროებების იდენტიფიცირებასა და კვლევას მუნიციპალური ნარჩენების მართვის სფეროში.

მოსახლეობის აზრის გამოკითხვა განხორციელდა კონრად ადენაუერის ფონდის (KAS) მიერ სამოქალაქო საზოგადოების ინსტიტუტთან (CSI), კონსულტაციისა და ტრენინგის ცენტრთან (CTC), საქართველოს სტრატეგიული კვლევებისა და განვითარების ცენტრთან (CSRDG) და განათლების განვითარების და დასაქმების ცენტრთან (EDEC) თანამშრომლობით, ევროკავშირისა და კონრად ადენაუერის ფონდის (KAS) ფინანსური მხარდაჭერით მიმდინარე პროგრამის - „სამოქალაქო საზოგადოების განვითარების ინიციატივა“ - ეგიდით დაფინანსებული პროექტის - „ნარჩენების მართვის სახელისუფლებო ვალდებულებები და გარემოს დაცვის მოქალაქეობრივი პასუხისმგებლობა“ - ფარგლებში.

ბაილეთის ადმინისტრაციულ ერთეულში შემავალ დასახლებებში (ბაილეთი, ახალსოფელი, ჭანიეთური) მცხოვრები მოსახლეობის გამოკითხვის მიზნის მისაღწევად პროექტის შემსრულებელი ორგანიზაციების მიერ არჩეული იქნა რესპოდენტთა გამოკითხვის რაოდენობრივი მეთოდი, პირისპირ ინტერვიუების გზით, ხოლო კვლევის ინსტრუმენტად გამოყენებული იქნა სპეციალური სტრუქტურირებული ანკეტა. თავიდანვე აქცენტი გაკეთებული იქნა იმაზე, რომ გამოკითხული ყოფილიყო ადმინისტრაციულ ერთეულში შემავალ დასახლებებში მცხოვრები, ფაქტიურად, მოქმედი ყველა მესამე ოჯახის თითო სრულწლოვანი წევრი, რესპოდენტთა შერჩევისას გენდერული ბალანსის შეძლებისდაგვარად გათვალისწინებით. პრაქტიკულად, აზრის გამოკითხვა ყველა იმ მესამე (ან მომდევნო) ოჯახში განხორციელდა, რომლის ერთმა სრულწლოვანმა წევრმა მაინც თანხმობა განაცხადა გამოკითხვაში მონაწილეობაზე. რესპოდენტთა უშუალო გამოკითხვა, პირისპირ ინტერვიუების გზით, სპეციალური სტრუქტურირებული კითხვარის მეშვეობით, უზრუნველყო პროექტის პარტნიორმა ბაილეთის სათემო ცენტრმა „ბაიამ“.

სპეციალური სტრუქტურირებული კითხვარი 12 კითხვისგან შედგებოდა და სამ ნაწილად (ბლოკად) იყო დაყოფილი:

პირველი ნაწილი (A ბლოკი) - „საჭიროებათა იდენტიფიცირება და განსაზღვრა“ - 7 შეკითხვას აერთიანებდა, რომელთაგან 1 „ღია“ ტიპის შეკითხვა იყო, დანარჩენი 6 კი - „დახურული“ ტიპის. შეიძლება ითქვას, რომ აღნიშნული ბლოკი, უშუალოდ, კითხვარისა და, ზოგადად, მოსახლეობის აზრის გამოკითხვის ყველაზე მნიშვნელოვანი, ძირითადი ნაწილი იყო, რამეთუ სწორედ იგი ემსახურებოდა იმას, რომ დადგენილიყო ბაილეთის ადმინისტრაციული ერთეულისა და მის შემადგენლობაში შემავალი დასახლებების (ბაილეთი, ახალსოფელი, ჭანიეთური) წინაშე მუნიციპალური ნარჩენების მართვის კუთხით არსებული პრობლემები / საჭიროებები;

მეორე ნაწილი (B ბლოკი) - „მოსახლეობის ინფორმირება გარემოსდაცვით სფეროში მუნიციპალიტეტის მიერ ნაკისრი ვალდებულებების შესახებ“ - კითხვარის ასევე მნიშვნელოვანი ნაწილი იყო და იგი, ჯამში, 5 დახურული ტიპის კითხვას მოიცავდა. კითხვარის ეს ნაწილი (ბლოკი) მიზნად ისახავდა იმის დადგენას, თუ რამდენად არსებობს მუნიციპალური ნარჩენების მართვის და, ზოგადად, გარემოსდაცვით სფეროში ადგილობრივი ხელისუფლების მიერ ნაკისრი ვალდებულებების შესახებ მოსახლეობის ინფორმირების

აუცილებლობა და რამდენად მზადაა იგი ამ პროცესების ეფექტიანად წარმართვისთვის საჭირო ღონისძიებებში მონაწილეობისთვის;

ხოლო კითხვარის დასკვნითი, *მესამე ნაწილი* - ე.წ. „დემოგრაფიული ბლოკი“ (C ბლოკი) მიზნად ისახავდა რესპოდენტის შესახებ დემოგრაფიული მონაცემების დადგენას (სქესი, ასაკი, ვინაობა და ა.შ.).

აღსანიშნავია, რომ კვლევის შედეგების დამუშავება მოხდა Excel-ის ფორმატში „საქართველოს დემოკრატიული განვითარების კავშირის“ მიერ შემუშავებული ცხრილით. კვლევების შედეგების დამუშავება მოიცავდა პროექტის პარტნიორი ბაილეთის სათემო ცენტრ „ბაიას“ წევრთა მიერ შევსებული კითხვარებიდან ინფორმაციის კომპიუტერში შეტანას, მის დამუშავებას და მიღებული შედეგების ცხრილური და გრაფიკული სახით მომზადებას.

გამოკითხვის შედეგები

III ნაწილი - დემოგრაფიული ბლოკი

მოსახლეობის აზრის გამოკითხვის / კვლევის ფარგლებში რესპოდენტები გამოკითხულნი იქნენ ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის ბაილეთის ადმინისტრაციულ ერთეულში შემავალი დასახლებების (ბაილეთი, ახალსოფელი, ჭანიეთური) მიხედვით. სულ გამოკითხვაში მონაწილეობა მიიღო 153 რესპოდენტმა, რომელთაგან 84 ქალი (54,9%) იყო, 69 კი - მამაკაცი (45,1%).

საკუთრივ, ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის ბაილეთის ადმინისტრაციულ ერთეულში შემავალი ცალკეული დასახლებების მიხედვით გამოკითხვაში მონაწილე რესპოდენტების კონკრეტული რაოდენობა (მათ შორის გენდერული ჭრილის გათვალისწინებით) კი შემდეგნაირად გამოიყურება:

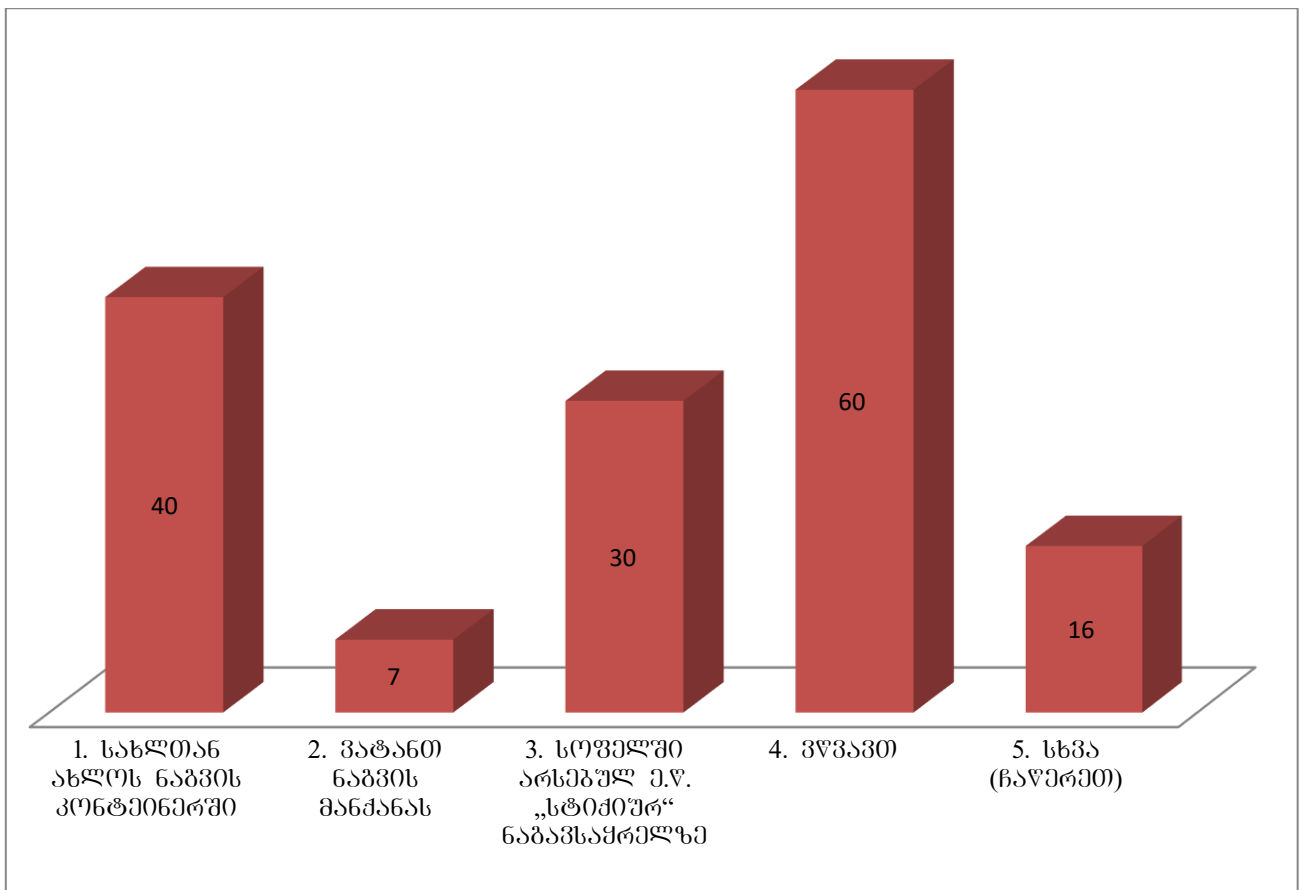
ბაილეთის ადმინისტრაციულ ერთეულში შემავალი დასახლება	გამოკითხვაში მონაწილე რესპოდენტები			
	რესპოდენტთა რაოდენობა	საერთო	მ.შ.: მამაკაცი	მ.შ.: ქალი
I	II	III	IV	
ბაილეთი	86		47	39
ახალსოფელი	54		28	26
ჭანიეთური	13		9	4
სულ:	153		84	69

თუ იმ გარემოებას გავითვალისწინებთ, რომ საინფორმაციო პორტალ „გურია.გე“-ს ოფიციალურ ვებგვერდზე განთავსებული ინფორმაციის მიხედვით, ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის ბაილეთის ადმინისტრაციული ერთეულის მოსახლეობა 1220 ადამიანს შეადგენს (იხ. <http://www.guria.ge/media/k2/attachments/1844-2.pdf>), გამოდის, რომ კვლევის ფარგლებში, რესპოდენტების სახით, გამოკითხული იქნა ბაილეთის ადმინისტრაციული ერთეულის მთლიანი მოსახლეობის 12,5%. ეს კი, ფაქტიურად, იმას ნიშნავს, რომ ჯუმათის ადმინისტრაციულ ერთეულში მცხოვრები დაახლოებით ყოველი მე-7 მოსახლის აზრი არის დაფიქსირებული წარმოდგენილ გამოკითხვის შედეგების ამსახველ ანგარიშში. ამასთან, უნდა ითქვას, რომ გამოკითხულ რესპოდენტთა აღნიშნული რაოდენობა სავსებით საკმარისია, ზოგადად, ადმინისტრაციულ ერთეულში / მის შემადგენლობაში შემავალ დასახლებებში არსებული პრობლემური საკითხების გარშემო სრული სურათის შესაქმნელად.

I ნაწილი - „საჭიროებათა იდენტიფიცირება და განსაზღვრა“

როგორც ზემოთ იყო აღნიშნული, კითხვარის ეს ნაწილი (A ბლოკი), რომელიც 7 შეკითხვას მოიცავდა, მიზნად ისახავდა იმ პრობლემებისა და საჭიროებების გამოვლენას / დადგენას, რომლებიც, მუნიციპალური ნარჩენების მართვის კუთხით, დგას ბაილეთის ადმინისტრაციული ერთეულისა და მის შემადგენლობაში შემავალი დასახლებების (ბაილეთი, ახალსოფელი, ჭანიეთური) წინაშე.

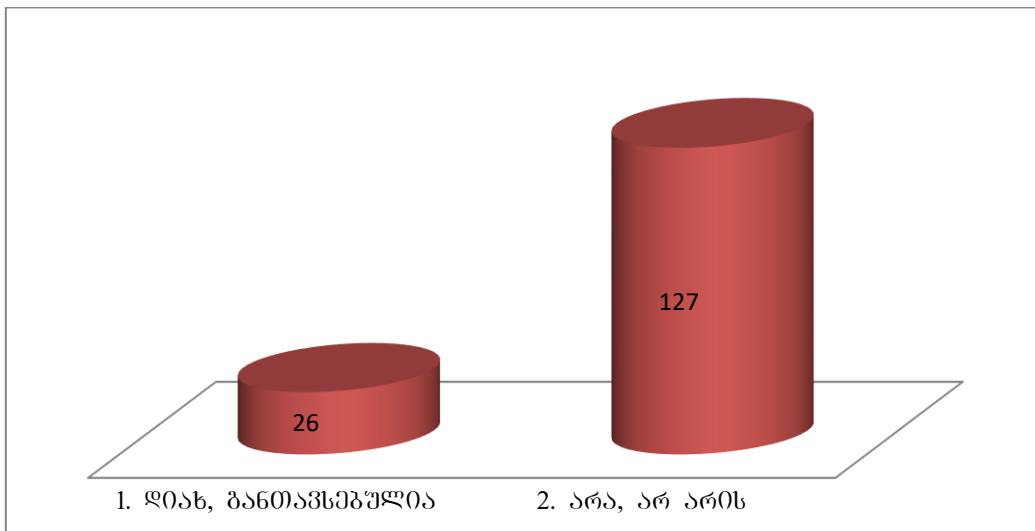
კითხვარის ეს ბლოკი იწყებოდა იმის გარკვევით, თუ როგორია მოსახლეობის მიერ საყოფაცხოვრებო ნარჩენების მოცილების არსებული პრაქტიკა. ამ მიზნით, რესპოდენტთათვის შეთავაზებული იქნა ნარჩენების მოშორების სხვადასხვა მეთოდების ჩამონათვალი, რომელთაგან მათ უნდა მიეთითებინათ ის მეთოდები, რომლებსაც ამ ნარჩენის მოშორებისთვის იყენებენ. შესაბამისად, პირველ კითხვაზე - „**გთხოვთ, გვიპასუხოთ, სად ყრით ნაგავს თქვენ და თქვენი ოჯახის წევრები?**“ - გაცემული პასუხები (გრაფიკული სახით გამოხატული) შემდეგნაირ სურათს იძლევა:

ფაქტობრივად, გამოკითხვაში მონაწილე რესპოდენტთა მხოლოდ 26,1% (40 ადამიანი) აცხადებს, რომ საყოფაცხოვრებო ნარჩენებს სახლთან ახლოს განთავსებულ ნაგვის კონტეინერებში ყრის, ხოლო 39,2% (60 რესპოდენტი) ამ ნარჩენის თავიდან მოცილების ისეთ ფორმას მიმართავს, როგორც მისი დაწვაა, რაც საგანგაშო ტენდენციად უნდა იქნას მიჩნეული, ვინაიდან ეს ფორმა უკიდურესად უარყოფით ზეგავლენას ახდენს გარემოზე. საგულისხმოა ის ფაქტიც, რომ გამოკითხულ რესპოდენტთა 19,6% (30 კაცი) თავიანთ დასახლებებში ე.წ. „სტიქიური“ ნაგავსაყერელების არსებობაზე საუბრობს და აცხადებს, რომ ნაგავს სოფელში

არსებულ ე.წ. „სტიქიურ“ ნაგავსაყრელზე ყრის; ეს კი პირდაპირ უკავშირდება ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის ვალდებულებას „სტიქიური ნაგავსაყრელების რემედიაცია / დახურვის“ თაობაზე (იხ. ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2018 წლის 7 ნოემბრის №72 განკარგულების დანართი 1-ით დამტკიცებული „ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის 2018-2022 წლების მუნიციპალური ნარჩენების მართვის სამოქმედო გეგმა“, ამოცანა 4.1).

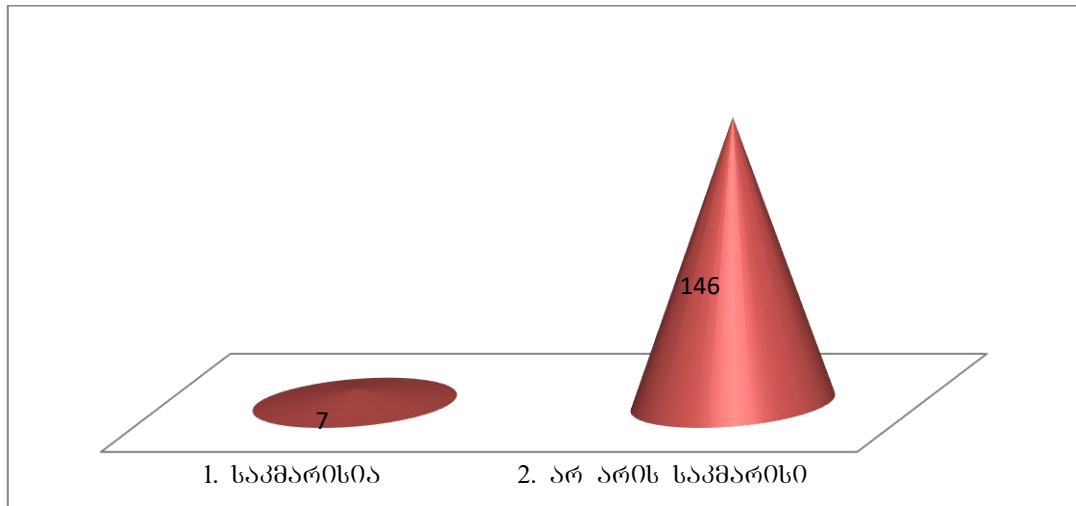
ანკეტის ამ ნაწილის მომდევნო შეკითხვა ეხებოდა იმის დადგენას, იყო თუ არა რესპოდენტ(ებ)ისთვის ხელმისაწვდომ ადგილას განთავსებული ნაგვის კონტეინერები. კითხვაზე: **„თქვენს უბანში, თქვენი სახლის მახლობლად განთავსებულია თუ არა ნაგვის კონტეინერები?“** - პასუხების სახით, მიღებული შედეგები შემდეგნაირად გამოიყურება:

როგორც ჩანს, გამოკითხულ რესპოდენტთა 83,0%-ისთვის (127 ადამიანი), პრაქტიკულად, ხელმიუწვდომელია ბაილეთის ადმინისტრაციულ ერთეულში არსებული ნაგვის კონტეინერები; ამ კონტეინერებზე თავისუფლად ხელმისაწვდომი წვდომა მხოლოდ რესპოდენტთა 17,0%-ს (26 კაცი) გააჩნია. ამასთან, საინტერესოა ის ფაქტი, რომ ჭანიეთურში გამოკითხული 13 რესპოდენტიდან ყველა მათგანი ერთხმად აცხადებს, რომ მის უბანში / დასახლებაში, საერთოდ, არ არის განთავსებული ნაგვის ბუნკერები; ხოლო ახალსოფლიდან გამოკითხვაში მონაწილე 54 რესპოდენტიდან მხოლოდ 2 (ორი) მათგანი აცხადებს, რომ მის უბანში, მისი საცხოვრებელი სახლის მახლობლად ნაგვის კონტეინერ(ებ)ი არსებობს. ერთადერთი, საკუთრივ, სოფელი ბაილეთია, სადაც გამოკითხული 86 რესპოდენტიდან 24 (27,9%) ამბობს, რომ მის უბანში ნაგვის კონტეინერ(ებ)ი არსებობს, ხოლო დანარჩენ 62 რესპოდენტს (72,1%) ან საკმაოდ შორი მანძილის გავლა უწევს სანაგვე კონტეინერებამდე, ან ნარჩენები სულაც ქალაქ ოზურგეთში მიაქვს და იქ ყრის ნაგვის ბუნკერში. პრინციპში, ამგვარი სიტუაცია სულაც არაა გასაკვირი, - განსაკუთრებით იმ ფონზე, როდესაც ბაილეთის ადმინისტრაციულ ერთეულში განთავსებული ნაგვის კონტეინერების რაოდენობა (ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის მერიის ადმინისტრაციული, მონაწილეობითი დაგეგმვის და კომუნიკაციის სამსახურის 08/11/2019-ის №14233 წერილის თანახმად), საერთო ჯამში, მხოლოდ 8 (რვა) ერთეულს შეადგენს.

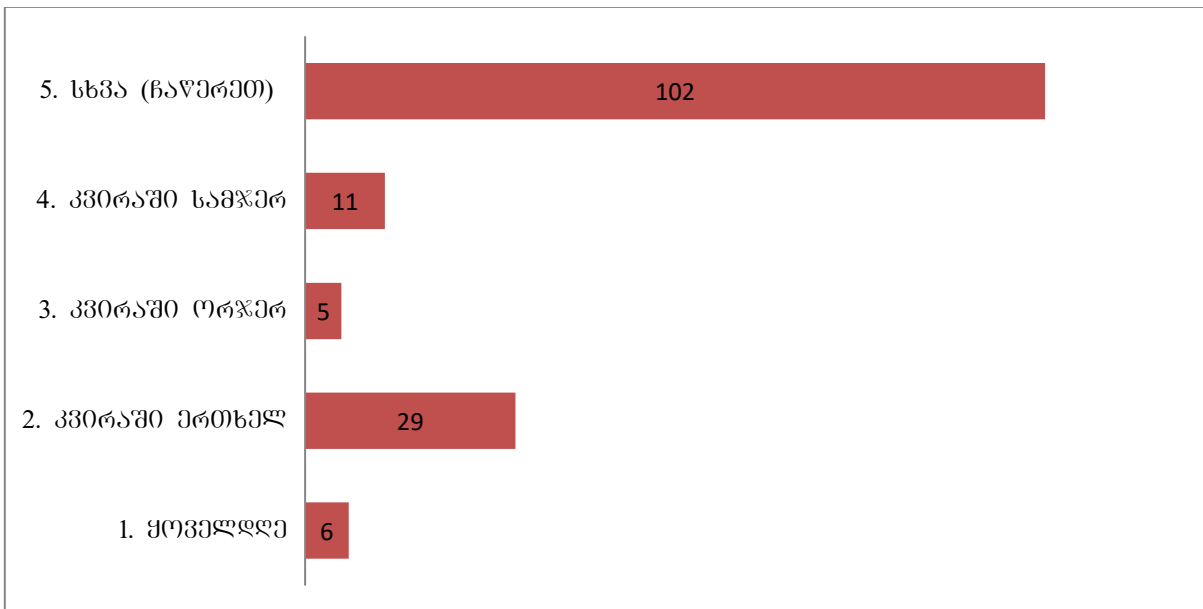
ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, ლოგიკური იყო ამ საკითხთან უშუალო შემხებლობაში მყოფ შემდგომ კითხვაზე დაფიქსირებული შედეგიც, რომელიც რესპოდენტთა მხრიდან მათ დასახლებებში ნაგვის კონტეინერების საკმარისობის შეფასების საკითხს ეხებოდა. კერძოდ, კითხვა შემდეგნაირი ფორმულირებით იყო დასმული: **„თქვენი აზრით, რამდენადაა**

საკმარისი თქვენს სოფელში (უბანში) განთავსებული ნაგვის კონტეინერების რაოდენობა?“, მიღებული შედეგები კი ასე გამოიყურება:

საგულისხმო ფაქტია, რომ გამოკითხული რესპოდენტების აბსოლუტურმა უმრავლესობამ (95,4%-მა) ერთმნიშვნელოვნად და ცალსახად დააფიქსირა, რომ მათ დასახლებაში / უბანში ნაგვის კონტეინერები აშკარად არასაკმარისია; მხოლოდ 7 ადამიანი (4,6%) მიიჩნევს ნაგვის კონტეინერების არსებულ რაოდენობას საკმარისად.

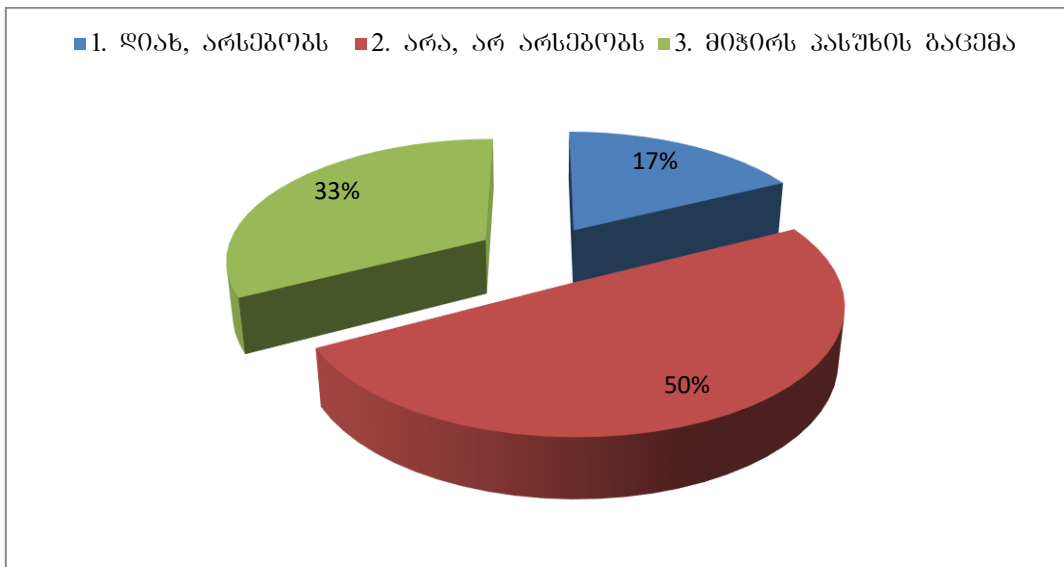
შემდეგი კითხვა ეხებოდა ბაილეთის ადმინისტრაციული ერთეულის დასახლებებიდან მუნიციპალიტეტის მიერ საყოფაცხოვრებო ნარჩენების გატანის ინტენსივობის დადგენას. კითხვაზე: - „**თქვენი დასახლებიდან (უბნიდან), საშუალოდ, კვირაში რამდენჯერ (რა ინტენსივობით) ხდება ნაგვის კონტეინერის დაცლა / ნაგვის გატანა?**“ - მიღებული პასუხები შემდეგნაირად გადანაწილდა:

როგორც ჩანს, მიღებული შედეგები მეტისმეტად არაერთგვაროვანია: რესპოდენტთა მხოლოდ 3,9% (6 ადამიანი) აცხადებს, რომ მისი დასახლებიდან (უბნიდან) ყოველდღე ხდება სანაგვე კონტეინერის დაცლა და ნაგვის გატანა, 19%-ის (29 ადამიანი) მტკიცებით, ამ პროცესს კვირაში მხოლოდ ერთხელ აქვს ადგილი (3,3% მიუთითებს, რომ მუნიციპალიტეტის მიერ

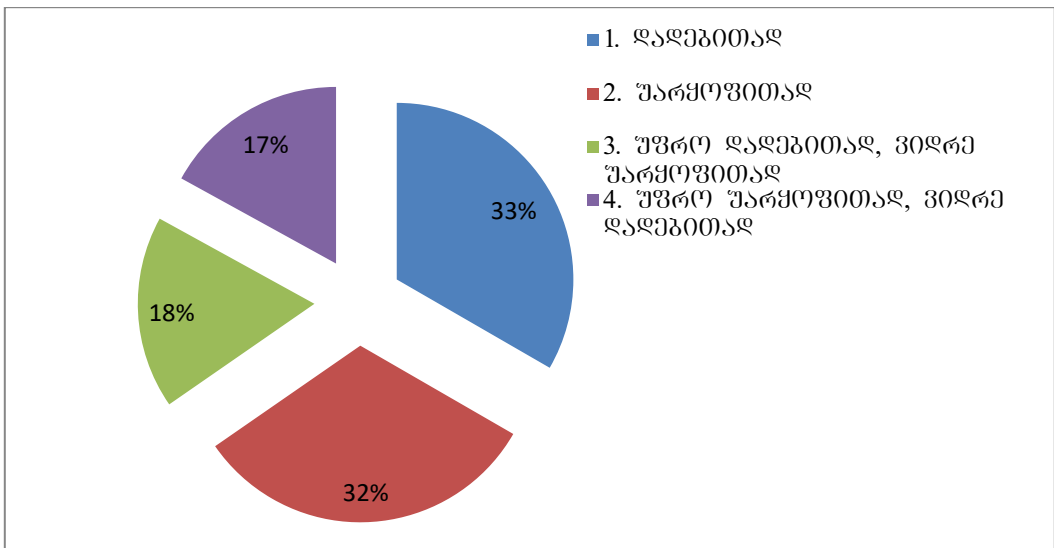
ნაგვის გატანა კვირაში ორჯერ ხდება, 7,2% საყოფაცხოვრებო ნარჩენების გატანის ინტენსივობად - კვირაში სამჯერ გატანას, ხოლო 1,3% (2 რესპოდენტი) კი - ორ კვირაში ერთხელ გატანას ასახელებს). ნიშანდობლივია, რომ გამოკითხულ რესპოდენტთა დიდი წილი ნაგვის გატანის ინტენსივობაზე „სხვა“ აზრისანი არიან: მათი 12,4% (19 კაცი) აცხადებს, რომ „ნაგვის გატანა არ ხდება“, ხოლო 26% (41 ადამიანი) კი ნაგვის კონტეინერების არქონაზე აპელირებს.

შემდეგი შეკითხვა მიზნად ისახავდა ინფორმაციის მიღებას იმასთან დაკავშირებით, არის თუ არა ბაილეთის ადმინისტრაციული ერთეულის შემადგენლობაში შემავალ დასახლებებში ე.წ. „სტიქიური“ ნაგავსაყრელები. კითხვაზე: - *„თქვენს სოფელში (უბანში) არსებობს თუ არა საყოფაცხოვრებო ნარჩენების განთავსების ისეთი (სპონტანური) ადგილები, სადაც მოსახლეობა ნაგავს ყრის (ე.წ. „სტიქიური“ ნაგავსაყრელები)?“* - მიღებული პასუხები, დიაგრამის სახით წარმოდგენილი, შემდეგ სურათს იძლევა:

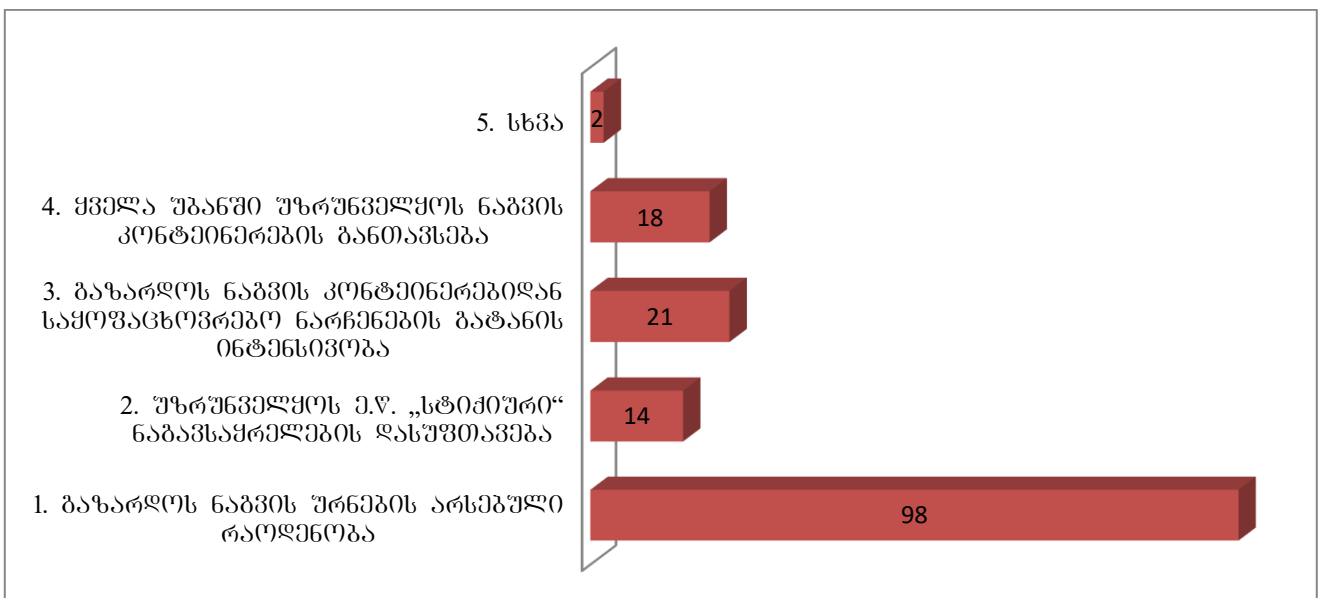
როგორც დიაგრამიდან ჩანს, გამოკითხულ რესპოდენტთა მხოლოდ 50% უარყოფს მათ დასახლებაში სტიქიური ნაგავსაყრელების არსებობას, მეორე ნაწილს კი ან პასუხის გაცემა უჭირს, ან კიდევ პირდაპირ ადასტურებს ასეთი ნაგავსაყრელების არსებობას. ამასთან, საგულისხმოა ის მნიშვნელოვანი გარემოებაც, რომ, საყოფაცხოვრებო ნარჩენების მოცილების სხვადასხვა მეთოდებთან დაკავშირებით დასმულ ანკეტის ამ ნაწილის პირველ შეკითხვაზე პასუხის გაცემისას, ბაილეთის ადმინისტრაციული ერთეულის სამივე დასახლებაში მცხოვრები რესპოდენტები საუბრობენ ე.წ. „სტიქიური“ ნაგავსაყრელების არსებობაზე: კერძოდ, „სტიქიური“ ნაგავსაყრელების არსებობას სოფელ ჭანიეთურში გამოკითხული 13 რესპოდენტიდან 11 მათგანი (84,6%), სოფელ ბაილეთში - 86-დან 16 რესპოდენტი (18,6%), ხოლო ახალსოფელში კი - 54-დან 3 რესპოდენტი (5,6%) ადასტურებს.

ასევე საინტერესო იყო იმის გარკვევაც, თუ როგორ აფასებს ადგილობრივი მოსახლეობა ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის მიერ შეთავაზებულ საყოფაცხოვრებო ნარჩენების გატანის სერვისს და რამდენად კმაყოფილია ამ მომსახურებით. შესაბამისად, რესპოდენტებისთვის დასმული იყო კითხვა: *„როგორ შეაფასებდით ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის მიერ საკუთარი დასახლებებისთვის, საყოფაცხოვრებო ნარჩენების გატანის კუთხით, შეთავაზებულ დასუფთავების სერვისს?“* მიღებული პასუხები (შედეგები) წარმოდგენილია ქვემოთ მოცემულ ინფორმაციაში:

როგორც ვხედავთ, საყოფაცხოვრებო ნარჩენების გატანის კუთხით, მუნიციპალიტეტის მიერ შეთავაზებულ დასუფთავების სერვისს ადმინისტრაციულ ერთეულში გამოკითხული რესპოდენტები არაერთგვაროვნად აფასებენ. აქ თავის წილ (არცთუ უმნიშვნელო) როლს თუნდაც ის გარემოებაც თამაშობს, რომ სოფელ ჭანიეთურის მაცხოვრებლები (13-ივე გამოკითხული რესპოდენტის ერთხმივი მტკიცებით), საერთოდ, მოკლებულნი არიან ამ ტიპის სერვისს და ვერ სარგებლობენ მისი სიკეთებით.

მნიშვნელოვანი იყო ასევე რესპოდენტების მოსაზრებები იმ საკითხთან დაკავშირებით, თუ რა კონკრეტული ღონისძიებები უნდა გაატაროს ადგილობრივმა ხელისუფლებამ მუნიციპალური ნარჩენების ეფექტიანი მართვის თვალსაზრისით. ამ საკითხთან მიმართებაში უფრო მეტი ინფორმაციის მისაღებად, ანკეტის ამ ნაწილის (A ბლოკის) ბოლო შეკითხვად დასმული იქნა ე.წ. „ღია ტიპის“ კითხვა, რომელიც კითხვარში შემდეგნაირად იყო ფორმულირებული: *„თქვენი აზრით, რა უნდა გააკეთოს ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის ხელისუფლებამ იმისათვის, რომ მუნიციპალიტეტის შემადგენლობაში შემავალ დასახლებებში გაუმჯობესდეს / მოწესრიგდეს საყოფაცხოვრებო ნარჩენების / ნაგვის გატანის კუთხით არსებული მდგომარეობა?“* ამ შეკითხვაზე მიღებული რესპოდენტთა პასუხები ასე გამოიყურება:

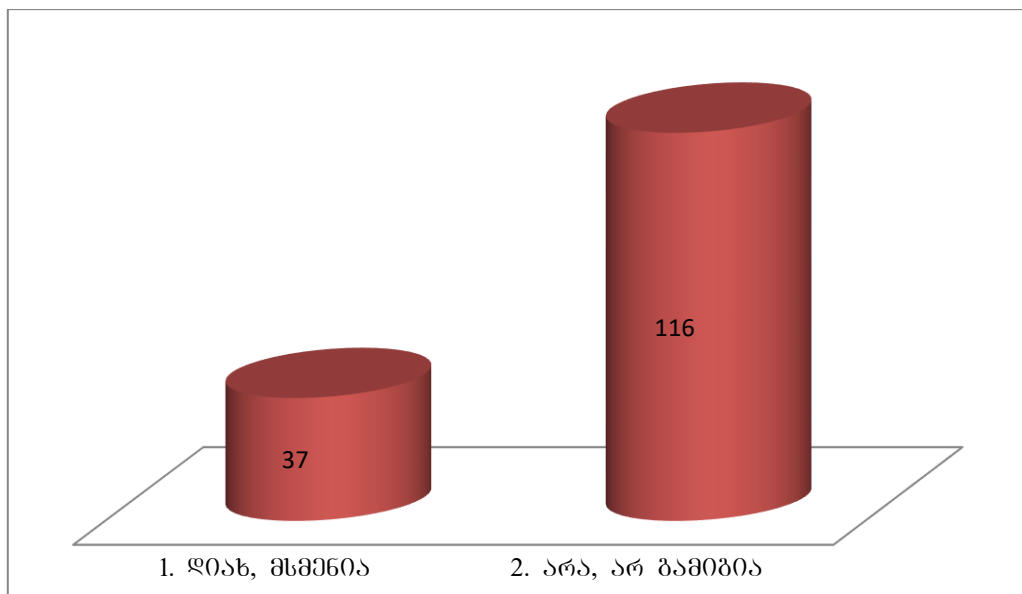

როგორც ზემოთ მოცემული ინფოგრაფიკიდან ჩანს, მუნიციპალური ნარჩენების მართვის ეფექტიანობის გასაუმჯობესებლად მოსახლეობა ადგილობრივ ხელისუფლებას სავსებით ლოგიკური ღონისძიებების გატარებას ურჩევს, რომლებიც, რესპოდენტების მიერ მინიჭებული პრიორიტეტულობის მიხედვით, შემდეგნაირად ჯგუფდება: (1) ნაგვის კონტეინერების არსებული რაოდენობის გაზრდა; (2) ნაგვის კონტეინერებიდან საყოფაცხოვრებო ნარჩენების გატანის ინტენსივობის გაზრდა; (3) სანაგვე კონტეინერების განთავსების უზრუნველყოფა ყველა უბანში / დასახლებაში; (4) ე.წ. „სტიქიური“ ნაგავსაყრელების დასუფთავება.

II ნაწილი - მოსახლეობის ინფორმირება გარემოსდაცვით სფეროში მუნიციპალიტეტის მიერ ნაკისრი ვალდებულებების შესახებ

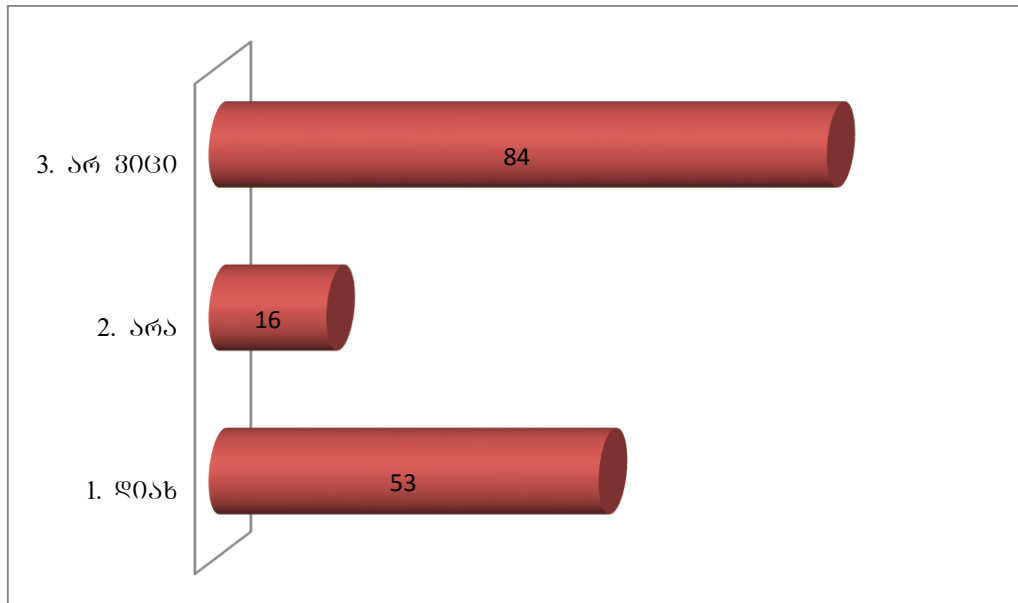
კითხვარის ეს ნაწილი (B ბლოკი), საკუთრივ, კითხვარისა და, ზოგადად, მოსახლეობის აზრის გამოკითხვის ასევე მნიშვნელოვანი ნაწილი იყო და იგი, ჯამში, დახურული ტიპის 5 კითხვას მოიცავდა. ანკეტის ეს ნაწილი (ბლოკი) მიზნად ისახავდა იმის დადგენას, თუ რამდენად არსებობს მუნიციპალური ნარჩენების მართვის და, ზოგადად, გარემოსდაცვით სფეროში ადგილობრივი ხელისუფლების მიერ ნაკისრი ვალდებულებების შესახებ მოსახლეობის ინფორმირების აუცილებლობა და რამდენად მზადაა იგი ამ პროცესების ეფექტიანად წარმართვისთვის საჭირო ღონისძიებებში მონაწილეობისთვის.

კითხვარის აღნიშნული ბლოკი იხსნებოდა რესპოდენტებისაგან იმ ინფორმაციის ამოღებით, სმენიათ თუ არა მათ რაიმე სეპარირების კონკრეტული კომპონენტების მიმართულებით მუნიციპალიტეტის მიერ განსახორციელებელი ღონისძიებების შესახებ. უშუალოდ შეკითხვა ანკეტაში შემდეგნაირად იყო ჩამოყალიბებული: *„გსმენიათ თუ არა რაიმე ადგილობრივი ხელისუფლების ვალდებულებაზე, რომ მას 2019 წლიდან უნდა დაეწყო მუნიციპალიტეტის შემადგენლობაში შემავალი დასახლებების (სოფლების) საჯარო სკოლებსა და სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებებში, ასევე ადმინისტრაციულ შენობებში ქალაქის ნარჩენების წყაროსთან სეპარირების (დახარისხების) სისტემის პროექტის განხორციელება?“* პასუხად მიღებული შედეგები, ინფოგრაფიკის სახით, ასე გამოიყურება:

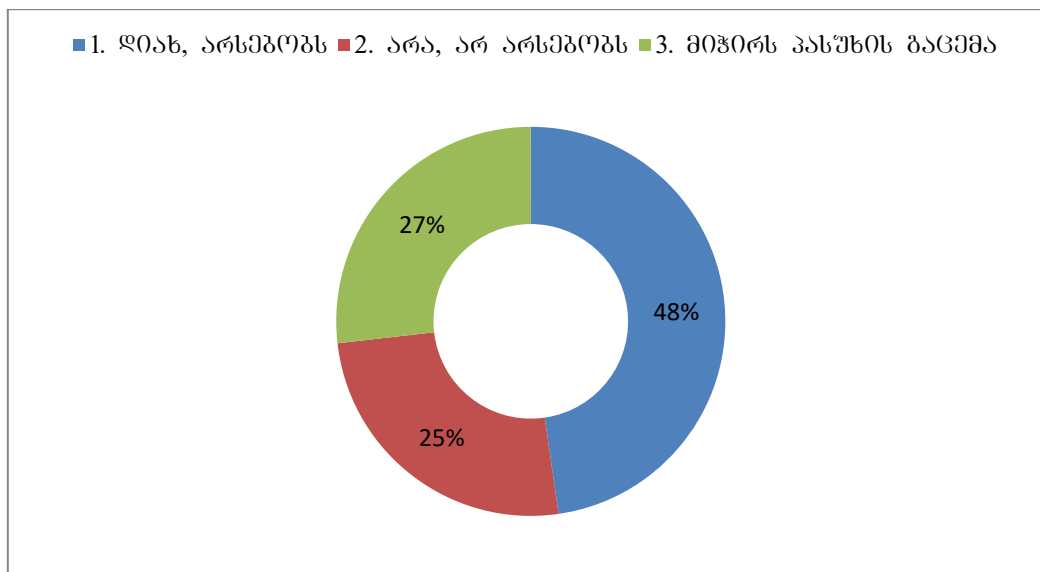
საგულისხმოა, რომ აღნიშნულ კითხვაზე 153 გამოკითხული რესპოდენტიდან, ფაქტობრივად, დიდი უმრავლესობის - 75,8%-ის (116 ადამიანი) პასუხი უარყოფითი იყო. ეს ცალსახად ადასტურებს მუნიციპალიტეტის მიერ ამ მიმართულებით ეფექტიანი საინფორმაციო კამპანიის წარმოების საჭიროებასა და აუცილებლობას.

ანკეტის ამ ნაწილის შემდეგი კითხვა ეხებოდა ადგილობრივი მოსახლეობის მზაობის დადგენას სხვადასხვა სახის მუნიციპალური ნარჩენის სეპარირებული შეგროვების პროცესში მონაწილეობაზე. შესაბამისად, კითხვაზე: - **„მიიღებთ თუ არა მონაწილეობას ნაგვის დახარისხების სისტემაში?“** - საკმაოდ საინტერესო შედეგები დაფიქსირდა:

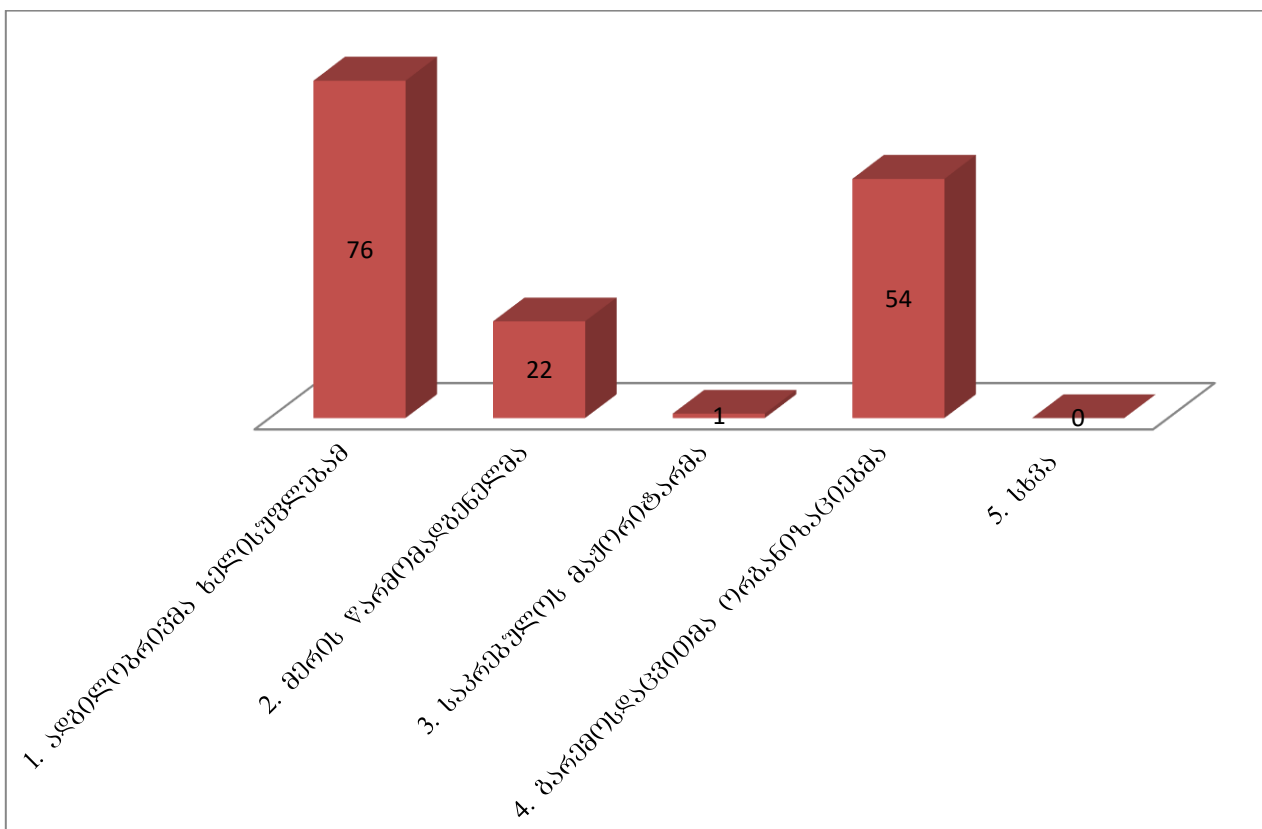
როგორც დიაგრამიდან ჩანს, რესპოდენტების 34,6% (53 ადამიანი) პრაქტიკულად მზადაა, მონაწილეობა მიიღოს საყოფაცხოვრებო ნარჩენების სეპარირების (დახარისხების) პროცესში, მაგრამ აქ საინტერესო სულ სხვა რამაა: ნიშანდობლივია, რომ გამოკითხულ პირთა საკმაოდ დიდი ნაწილი (54,9%) ჩამოყალიბებული არ არის თავის პოზიციაში და ჯერ კიდევ ვერ გარკვეულა, თუ რას წარმოადგენს ნარჩენების სეპარირებული შეგროვების სისტემა. ეს გარემოებაც კიდევ ერთი დამატებითი დასტურია იმისა, რომ მუნიციპალიტეტის ხელისუფლებამ აქტიური და ეფექტიანი საინფორმაციო კამპანიის გეგმა უნდა შეიმუშაოს და განახორციელოს ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებულ მნიშვნელოვან საკითხებსა და კომპონენტებზე საზოგადოების ცნობიერების დონის ასამაღლებლად, მათ შორის შესაბამისი ნარჩენების სახეობების იდენტიფიცირების უნარისა თუ მათი სეპარირებული შეგროვების ჩვევათა გამომუშავების მიზნით.

კითხვარის შემდეგი შეკითხვა უკვე რესპოდენტისაგან პირდაპირ მოითხოვდა გარემოსდაცვით სფეროში ადგილობრივი ხელისუფლების ვალდებულებების შესახებ საზოგადოების პერმანენტული ინფორმირების აუცილებლობის შეფასებას. უფრო კონკრეტულად კი, შეკითხვის არსი შემდეგში მდგომარეობდა: **„თქვენი შეფასებით, არსებობს თუ არა გარემოსდაცვით სფეროში მუნიციპალიტეტის მიერ ნაკისრი ვალდებულებების შესახებ ადგილობრივი ხელისუფლების მიერ მოსახლეობის ინფორმირების აუცილებლობა?“** მიღებული შედეგები, დიაგრამის სახით წარმოდგენილი, ასე გამოიყურება:

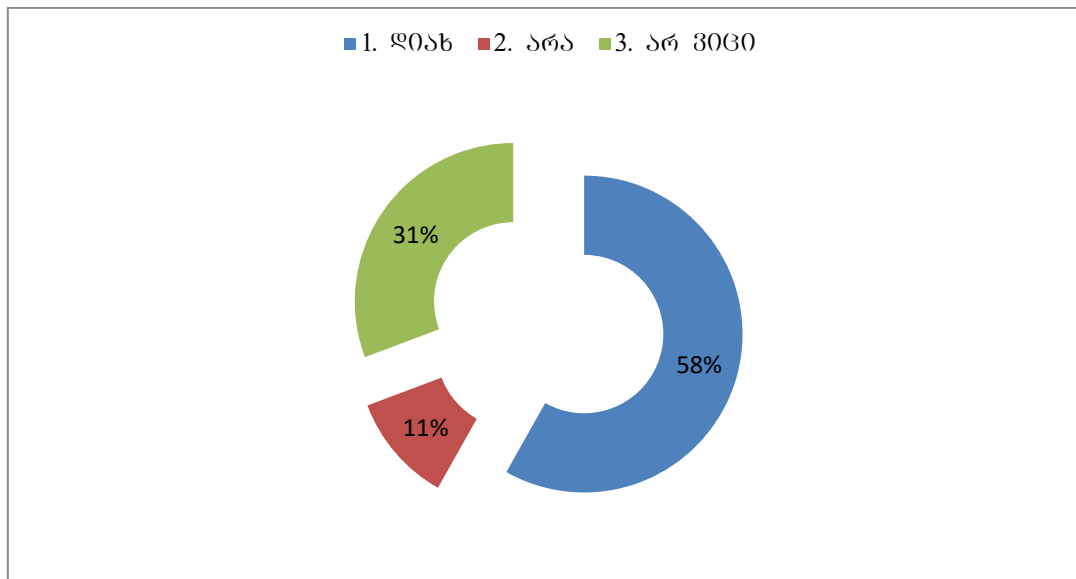
პრინციპში, ამ შეკითხვის პასუხად მიღებული შედეგები ნათლად გამოხატავს გამოკითხულ რესპოდენტთა ძირითად განწყობას იმის თაობაზე, რომ გარემოსდაცვით სფეროში ადგილობრივი ხელისუფლების ვალდებულებების შესახებ საზოგადოების პერმანენტული ინფორმირება აუცილებელია.

აღნიშნული საკითხის კიდევ უფრო დაზუსტების მიზნით, რესპოდენტებისთვის შემდეგ შეკითხვად დასმული იქნა დამაკონკრეტებელი ხასიათის კითხვა: *„თქვენი აზრით, ვინ უნდა უზრუნველყოს გარემოსდაცვით სფეროში მუნიციპალიტეტის მიერ ნაკისრი ვალდებულებების შესახებ ადგილობრივი მოსახლეობის ინფორმირება?“* მიღებული პასუხები ინფოგრაფიკში შემდეგნაირად აისახა:

როგორც ამ ინფოგრაფიკიდან ჩანს, რესპოდენტებს გარემოსდაცვით სფეროში ადგილობრივი ხელისუფლების ვალდებულებების შესახებ საზოგადოების პერმანენტული ინფორმირების მოლოდინი უშუალოდ ადგილობრივი ხელისუფლების (გამოკითხულთა 64,7%-ს) და ასევე გარემოსდაცვითი ორგანიზაციების (35,3%-ს) მხრიდან აქვს.

და ბოლოს, განსაკუთრებით საინტერესო და მნიშვნელოვანი იყო იმის გარკვევაც, თუ რამდენად არის მზად მოსახლეობა, ადგილობრივი ხელისუფლების მიერ მუნიციპალური ნარჩენების გატანის / დასუფთავების ეფექტიანი სერვისის უზრუნველყოფის შემთხვევაში, გადაიხადოს დასუფთავების მოსაკრებელი. შესაბამისად, ანკეტის ამ ნაწილის ბოლო შეკითხვად რესპოდენტებისათვის დასმული იქნა შემდეგი შინაარსის კითხვა: **„თანახმა ხართ, თუ არა, რომ გადაიხადოთ დასუფთავების მოსაკრებელი იმისთვის, რომ თქვენს სოფელში (დასახლებაში) მოწესრიგდეს დასუფთავების საკითხი?“** პასუხები ამ შეკითხვაზე გრაფიკულად ასე გადანაწილდა:

როგორც დიაგრამიდან ჩანს, რესპოდენტების 58% პრაქტიკულად თანახმაა და მზადაა იმისათვის, რომ, მის სოფელში დასუფთავების საკითხის მოწესრიგების შემთხვევაში, დასუფთავების მოსაკრებელი გადაიხადოს; მოსაკრებლის გადახდასთან დაკავშირებით უარყოფითი დამოკიდებულება მხოლოდ გამოკითხულ პირთა 11%-ს გააჩნია. ამასთან, საგულისხმოა, რომ რესპოდენტთა საკმაოდ სოლიდური ნაწილი (31%) თავის პოზიციაში ჯერ ჩამოყალიბებული არ არის და არ იცის, თანახმა იქნება თუ არა დასუფთავების მოსაკრებლის გადახდაზე. შესაბამისად, ოზურგეთის მუნიციპალიტეტს მნიშვნელოვანი ძალისხმევის გაწევა მოუწევს ამ მიმართულებით საზოგადოების ცნობიერების დონის ასამაღლებლად, რათა მოსახლეობის იმ ნაწილის პოზიცია, რომელიც თავის თავში ჯერ კიდევ ვერ გარკვეულა, დასუფთავების მოსაკრებლის გადახდასთან მიმართებით დადებითისკენ შეიცვალოს.

ძირითადი მიგნებები / დასკვნები:

- ✓ ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის მიერ ბაილეთის ადმინისტრაციული ერთეულის დასახლებებისთვის (ბაილეთი, ახალსოფელი, ჭანიეთური) შეთავაზებული მუნიციპალური ნარჩენების გატანის / დასუფთავების სერვისი, გეოგრაფიული თვალსაზრისით, სრულად ვერ ფარავს მის ყველა დასახლებას;
- ✓ მუნიციპალური ნარჩენების გატანის / დასუფთავების სერვისის თვალსაზრისით, ბაილეთის ადმინისტრაციულ ერთეულში შემავალი დასახლებები არათანაბარ მდგომარეობაში იმყოფებიან (მაგალითად, სოფ. ჭანიეთურში ეს სერვისი, საერთოდ, არ ხორციელდება);
- ✓ ბაილეთის ადმინისტრაციული ერთეულისთვის გამოყოფილი და მის ტერიტორიაზე განთავსებული ნაგვის კონტეინერების არსებული რაოდენობა (8 ერთეული) აშკარად არასაკმარისია მუნიციპალური ნარჩენების გატანის / დასუფთავების სერვისის ეფექტიანად განსახორციელებლად;
- ✓ ადგილობრივი მოსახლეობის დიდი ნაწილი, პრაქტიკულად, მოკლებულია ადმინისტრაციულ ერთეულში არსებულ ნაგვის კონტეინერებზე წვდომას;
- ✓ გამოკითხვის პროცესში მონაწილე რესპოდენტები (მათი გარკვეული ნაწილი) ადასტურებენ ე.წ. „სტიქიური“ ნაგავსაყრელების არსებობას ბაილეთის ადმინისტრაციული ერთეულის შემადგენლობაში შემავალ სამივე დასახლებაში;
- ✓ არაერთგვაროვანია ადგილობრივი მოსახლეობის დამოკიდებულება და შეფასებები ბაილეთის ადმინისტრაციული ერთეულის დასახლებებიდან მუნიციპალიტეტის მიერ საყოფაცხოვრებო ნარჩენების გატანის ინტენსივობასთან და სერვისით კმაყოფილებასთან დაკავშირებით;
- ✓ ადგილობრივი საზოგადოების გარკვეული ნაწილი მზადაა, მონაწილეობა მიიღოს საყოფაცხოვრებო ნარჩენების სეპარირების (დახარისხების) პროცესში, თუმცა მისი საკმაოდ დიდი ნაწილი ამ კუთხით ჯერ კიდევ არაა ჩამოყალიბებული თავის პოზიციაში;
- ✓ ბაილეთის ადმინისტრაციულ ერთეულში მცხოვრები მოსახლეობა, პრინციპში, თანახმაა გადაიხადოს დასუფთავების მოსაკრებელი იმისათვის, რომ მის სოფელში (დასახლებაში) მოწესრიგდეს მუნიციპალური ნარჩენების გატანის / დასუფთავების საკითხი;
- ✓ ადგილობრივ მოსახლეობაში, ძირითადად, არსებობს განწყობა, რომ მუნიციპალური ნარჩენების მართვისა და გარემოსდაცვით სფეროში მუნიციპალიტეტის ხელისუფლების ვალდებულებების (მათ შორის მუნიციპალური ნარჩენების სხვადასხვა სახეობის სეპარირების) შესახებ საზოგადოების პერმანენტული ინფორმირება აუცილებელია...

რეკომენდაციები:

- აუცილებელია, რომ მუნიციპალური ნარჩენების გატანის / დასუფთავების სერვისმა, გეოგრაფიული თვალსაზრისით, სრულად მოიცვას და დაფაროს ბაილეთის ადმინისტრაციული ერთეულის სამივე დასახლება (ბაილეთი, ახალსოფელი, ჭანიეთური);
- მუნიციპალური ნარჩენების გატანის / დასუფთავების სერვისის ეფექტიანობის ამაღლების მიზნით, მნიშვნელოვანია ბაილეთის ადმინისტრაციული ერთეულისთვის გამოყოფილი და მის ტერიტორიაზე განთავსებული ნაგვის კონტეინერების არსებული რაოდენობის არსებითად გაზრდა;
- ოზურგეთის მუნიციპალიტეტმა უზრუნველყოს ადეკვატური რაოდენობის სანაგვე კონტეინერების განთავსება ბაილეთის ადმინისტრაციული ერთეულის ყველა დასახლებაში / უბანში;
- განხორციელდეს დროული და ეფექტიანი ღონისძიებები ბაილეთის ადმინისტრაციული ერთეულის ტერიტორიაზე განთავსებული ნაგვის კონტეინერებიდან საყოფაცხოვრებო ნარჩენების გატანის ინტენსივობის გაუმჯობესების მიმართულებით;
- „სტიქიური ნაგავსაყრელების დახურვა / რემედიაციის“ ვალდებულების ფარგლებში (იხ. „ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის 2018-2022 წლების მუნიციპალური ნარჩენების მართვის სამოქმედო გეგმა“, ამოცანა 4.1), ოზურგეთის მუნიციპალიტეტმა უზრუნველყოს ბაილეთის ადმინისტრაციული ერთეულის დასახლებებში (ბაილეთი, ახალსოფელი, ჭანიეთური) ნარჩენების განთავსების სპონტანური ადგილების (ე.წ. „სტიქიური“ ნაგავსაყრელების) სრული ინვენტარიზაცია (ადგილმდებარეობის, მოცულობის, შემადგენლობის იდენტიფიცირება) და ამ ადგილების დასუფთავება და ტერიტორიის აღდგენა;
- ოზურგეთის მუნიციპალიტეტმა უზრუნველყოს ბაილეთის ადმინისტრაციულ ერთეულში არსებულ საჯარო სკოლასა და სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებაში, ასევე ადმინისტრაციულ შენობაში ქაღალდის ნარჩენების წყაროსთან სეპარირების (დახარისხების) სისტემის პროექტის განხორციელების, შეძლებისდაგვარად, უმოკლეს ვადაში დაწყება;
- ადგილობრივი ხელისუფლების მიერ დაიგეგმოს და განხორციელდეს ეფექტიანი საინფორმაციო კამპანია მუნიციპალური ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებულ მნიშვნელოვან საკითხებსა და კომპონენტებზე საზოგადოების ცნობიერების დონის ასამაღლებლად, მათ შორის შესაბამისი ნარჩენების სახეობების იდენტიფიცირების უნარისა თუ მათი სეპარირებული შეგროვების ჩვევათა გამომუშავების მიზნით;
- ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის ადგილობრივი ხელისუფლების მხრიდან გადაიდგას ქმედითი ნაბიჯები დასუფთავების მოსაკრებელის გადახდის აუცილებლობის საკითხის მიმართულებით საზოგადოების ცნობიერების დონის და ამ საკითხისადმი მისი დადებითი დამოკიდებულების ასამაღლებლად...